

Svar på Sirpa Kauppinens och 18 andra ledamöters motion om att minska ojämlikheten bland barn

EL-H/TR/IK/PK/NJ/KW

Sirpa Kauppinen och 18 andra ledamöter har lämnat in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I denna vår tid då staden genomför ekonomiska åtstramningar samtidigt som det råder en hög arbetslöshet ökar risken för ojämlikhet bland barn. Risken är bland annat att inbesparingarna anhopas och drabbar enskilda barns dagliga liv samt att man glömmer bort barnperspektivet.

Vi föreslår att staden utreder effektivare sätt att motverka en tilltagande ojämlikhet bland barn. Då man undersöker olika sätt bör det ske över organisationsgränserna: inom bildningsväsendet, småbarnspedagogiken, idrottsväsendet, ungdomsväsendet, hälsovården, socialväsendet, barnskyddet, markanvändningen etc. med beaktande av barnets hela barndomstid. Det är också viktigt att beakta forskning inom området och lyssna till forskare. Det är också skäl att planera sätt att uppfölja effekten av olika insatser.

Vi föreslår att eventuella slutsatser presenteras för fullmäktige före behandlingen av budgeten.

Stadsfullmäktige 18.4.2016 § 35

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända det till stadsstyrelsen för beredning.”

Bildningsväsendets verksamhetsområde konstaterar som sitt svar följande:

Utvecklingen i ojämlikheten bland barn påverkas främst av vilka möjligheter och förmågor de vuxna som omger barnet har att trygga barnets välmående. Detta har också samband med barnets möjligheter att påverka det egna välmåendet. Välmåendet utgörs av en omfattande helhet, som kan indelas i fysiskt, psykiskt, socialt, emotionellt och ekonomiskt välmående. Enligt den definition som Institutet för hälsa och välfärd ger, framträder välmåendet dels som individuellt välmående (bl.a. sociala relationer och självförverkligande) och dels som välmående på det samhälleliga planet (bl.a. levnadsförhållanden och utkomst). När man talar om ett barns välmående är det alltid beroende av välmåendet i närmiljön, t.ex. familjens välmående. Brister i ett eller flera av välmåendets delområden ger upphov till ojämlikhet.

Merparten av barnen i Vanda mår bra, även om skillnaderna i hälsa och välmående har ökat under flera års tid i enlighet med den riksomfattande trenden. Särskilda riskfaktorer är familjens ekonomiska situation, föräldrarnas hälsoproblem och barnens ensamhet. Låg utbildningsnivå har också konstaterats har samband med ökningen i ojämlikheten bland ungdomar. De senaste uppgifterna om välmåendet visar att det är ytterst viktigt att fästa uppmärksamhet vid att barnens och ungdomarnas levnadsvanor är hälsosamma, deras sociala relationer och vid sysselsättningen av ungdomar. Särskild uppmärksamhet bör fästas vid barn och familjer med invandrarbakgrund.

Särskilda utmaningar för arbetet med välmåendet i Vanda medför befolkningsökningen, ändringen i befolkningsstrukturen (t.ex. en ökning i andelen kommuninvånare med invandrarbakgrund), en låg utbildningsnivå och en ökning i antalet utkomststödsklienter och arbetslösa. När man motarbetar ojämlikhet är det ytterst viktigt att fästa uppmärksamhet vid att bryta en kedja där utslagning går i arv. Undersökningar visar att underskott på välmående hos barn ackumuleras i sådana familjer, där föräldrarna också har ekonomiska problem och/eller hälsoproblem i bakgrunden.

Det mest effektiva sättet att bekämpa ojämlikhet bland barn är att satsa på högklassiga tjänster och utveckla det stöd som erbjuds i ett tidigt skede samt ett arbete som utförs tillsammans över organisationsgränserna. Dessutom är det viktigt att rikta in utvecklingsarbetet på att nå riskgrupper och erbjuda stödtjänster till dessa.

En del av barnen med invandrabakgrund hör till den riskgrupp som behöver mer stöd än andra. Enligt undersökningar är situationen för barn med invandrabakgrund oftare än för andra barn, att de inte har en enda nära vän, eller att de upplevt mobbning i skolan. Särskilt första generationens invandrapojkar har oftare än andra brister i hälsan och välmåendet och vanor som försämrar hälsan. De upplever också oftare än andra att deras hälsotillstånd är medelmåttigt eller dåligt.

Högklassig basservice främjar varje barns välmående. Mödra- och barnrådgivningsverksamheten och småbarnspedagogiken når nästan alla barn under skolåldern och deras familjer. I småbarnspedagogiken får barnet det allmänna, effektiverade eller särskilda stöd för utveckling och lärande som det behöver. Barngrupperna kan också förse med strukturella stödåtgärder. Dessa utgörs bland annat av resursspecialbarnträdgårdslärare, konstpedagoger, barnskötare eller assistenter i stödet för utveckling och lärande.

I den grundläggande utbildningen minskar närskolprincipen ojämlikheten, eftersom barnen som regel har rätt att gå i en närskola, där de får det stöd som de behöver. Närskolprincipen befäster det att barnen får kamrater i närheten av hemmet. Inlärningsresultaten i Vandas skolor ligger på samma nivå oberoende av skola, dvs. barnets inlärning bestäms inte av i vilken skola barnet går. Skolan har också frivilliga (bland annat civiltjänstgörare, skolmormödrar, -morfäder och -faddrar) och studerande, vilkas arbetsinsats kan inriktas på sådant arbete som främjar jämlikhet.

I den grundläggande utbildningen har man också riktat ett anslag för utbildningsmässig jämställdhet till de skolor, där den socioekonomiska ställningen i bostadsområdet är lägre än vad den är i genomsnitt i staden. På så vis kan stödet riktas till dem som behöver det mest. Läsåret 2016–2017 har alla skolor utarbetat en plan för jämställdhet och likabehandling som siktar till att förebygga ojämlikhet. I de områden där det finns många familjer med invandrabakgrund har föräldrarnas intresse för skolverksamheten ökat med hjälp av gemensam fritidsverksamhet för familjen.

Studerandevården förebygger ojämlikhet bland barn och ungdomar, eftersom alla barn och ungdomar har rätt till samma service. Kuratorerna fungerar också som kanaler till olika tjänster enligt socialvårdslagen. Arbete för det gemensamma välmåendet, genom vilket barnens delaktighet och tillhörighet i gruppen stärks, och man bland annat förebygger och ingriper vid mobbning, har också en nyckelroll i arbetet. Skolornas gemensamma välmåendegrupper har ett nära samarbete med andra i området som arbetar med barn och ungdomar. Dessutom ger den mångsidiga pedagogiken samt informations- och kommunikationstekniken vid småbarnspedagogikens enheter, skolorna och läroanstalterna alla barn och ungdomar i Vanda lika möjligheter till att utveckla den multimodala läsfärdigheten.

Stöd som erbjuds ett tidigt skede minskar ojämlikheten. Det ger resultat både mänskligt och ekonomiskt sett, eftersom behovet av korrigerande tjänster, t.ex. specialistsjukvård, minskar när man går till väga på detta sätt. Vidare är det lättare att erbjuda och ta emot stöd i ett tidigt skede än senare, om problemen får växa och bli större. Hos barn framträder skillnaderna i hälsa och välmående, liksom hos hela befolkningen, ofta först efter en lång tid, då det är svårare att ingripa i dessa. Därför är det ytterst viktigt att särskilt satsa på barn i baby- och småbarnsåldern och deras familjer.

Ett tidigt stöd börjar med ett respektfullt bemötande och beaktande av barnets perspektiv. De anställda har utbildats och utbildas också framöver bland annat med hjälp av följande metoder: Föra barnen på tal, Ta upp oron och nätverkskonsulter.

Sektorsövergripande samarbete beaktar barnets och dess familj i sin helhet. Ett bra exempel på detta är verksamhetsmodellen 'Osallisena perheen elämässä' (delaktig i familjens liv) som år 2016 utvecklats i samarbete mellan social- och hälsovårdsväsendet och småbarnspedagogiken, där familjen står i verksamhetens centrum och alla som arbetar med familjen gemensamt kommer överens om ansvarsfördelningen och rollerna i den servicehelhet som gäller familjen. Ett annat gott exempel är Vanda stads och partners snabba ingripande i störande beteende och ungdomars symtom i Björkby hösten 2016.

Tidigt stöd och gemensamt arbete utvecklas också vid genomförandet av Vandas välfärdsplan för barn och unga 2013–2016 (HYVIS). De goda gärningar som skrivits in i Hyvis har förverkligats för respektive temaår: fattigdomen bland barnfamiljer (2013), tryggheten i vardagen (2014), att föra goda och oroväckande saker till tals (2015) och tolerans (2016). Åtgärderna har utvecklat bland annat: ingripandet i och förebyggandet av mobbning, alternativa hobbymöjligheter och nya sätt att stödja barnens föräldrar.

Välmåendet främjas av hobbyer. I Vanda har man i stor omfattning satsat på att förverkliga principen att 'alla barn ska ha möjlighet att utöva hobbyer'. Skolornas klubbverksamhet samt morgon- och eftermiddagsverksamhet har utökats och till exempel verksamheten Skolan i rörelse används aktivt i skolorna. Klubbar med namnet konstarusellen för årskurs 1 och 2 har i första hand riktats till barn som inte har några andra hobbyer eller eftermiddagsverksamhet. Vidare stöder kuratorer och hälsovårdare hobbyverksamhet för barn ekonomiskt och hänvisar barn till sommarläger. Om familjer inte har råd att betala lägeravgiften kan familjerna bli befriade från deltagaravgiften.

I den service som riktar sig till de vuxna fäster man också uppmärksamhet vid att stödja föräldraskapet och trygga välmåendet hos barnen till de vuxna kunderna. Till exempel en familj som är kund inom utkomstskyddet kan som kompletterande eller förebyggande utkomststöd beviljas stöd för barnens hobbyverksamhet. Även barnskyddet beviljar stöd för barns hobbyverksamhet.

Utbildningsgarantin tryggar utbildningen efter grundskolan. I Vanda förverkligas utbildningsgarantin, dvs. erbjuds alla som går ut grundskolan möjlighet att fortsätta i gymnasium, yrkesutbildning, läroavtalsutbildning, arbetsverkstad, rehabilitering eller någon annanstans. För att förverkliga utbildningsgarantin har aktörerna i Vanda (den grundläggande utbildningen, ungdoms- och vuxenutbildningen, ungdomsservicen, social- och hälsovårdsväsendet och Ohjaamo i Vanda) ett nära samarbete då uppgifterna om hur de som gått ut grundskolan fått en plats följs upp och när det gäller att nå dem som blivit utan utbildningsplats och styra dem till en utbildning på andra stadiet.

Servicen för barn, ungdomar och familjer i Vanda satsar även i fortsättningen på att utveckla servicen med målsättningen att minska ojämlikheten barnen emellan. Vanda deltar bland annat i förverkligandet av Programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE) som inleds 2017, där tyngpunkten ligger på att utveckla en fungerande integration av familjecentrumsverksamheten, studerandevården, basservicen och specialservicen. Vidare används i Vanda en modell för att göra upp effektprognoser, i vilken en del utgörs av prognostisering av påverkan på barn.

Stadsstyrelsen 6.2.2017 § 19

Förslag av biträdande stadsdirektören för bildningsväsendet:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Sirpa Kauppinen och de 18 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 6.3.2017 § 11

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilaga:

– den undertecknade fullmäktigemotionen

Anvisningar för sökande av ändring: 4.1. Besvärsförbud

Närmare information:

Tia Ristimäki, koordinator för barn- och ungdomsservicen, tfn 050 312 4437; [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)